

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 10 เรื่อง “เอกบุรุษลันนา ครุบาบุคคลสำคัญของโลก”

“Ekkaburut Lanna The Great Kruba; One of the World's” Great Personalities” วันที่ 2 มีนาคม 2567

ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของพนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย

**Affecting factors towards political participation of Loei Provincial Administrative
Organization employees**

ชุมพร โสมาศรี

ธงชัย สิงห์อุดม

ศตวรรษ สงกาพันธ์

รัฐศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Mahachulalongkornrajavidyalaya University CORRESPONDING AUTHOR E-

THAILOEI357577@HOTMAI.COM

บทคัดย่อ

ประเทศไทยปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยนับตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๗๕ ซึ่งการปกครองในระบบประชาธิปไตยนั้น จะมีการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ได้ยอมรับกันทั่วไปว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นองค์ประกอบสำคัญอย่างยิ่งในระบอบประชาธิปไตย ทั้งนี้เพราะการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยตามค่านิยมของอับราฮัมลินคอล์น อดีตประธานาธิบดีของสหรัฐอเมริกานั้น หมายถึง การปกครองของประชาชนโดยประชาชนและเพื่อประชาชน คือ การปกครองที่มีอำนาจสูงสุดเป็นของประชาชนเพราะประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองประเทศ

แต่ในทางปฏิบัติเป็นไปได้ที่ประชาชนทุกคนจะทำหน้าที่เป็นผู้ปกครองตนเองโดยตรง จึงต้องใช้ระบบตัวแทน โดยให้ประชาชนเลือกตั้งผู้แทนไปทำหน้าที่แทนตนเองแบบมีเงื่อนไขในระยะเวลาคราวละ ๔ ปี หากปฏิบัติหน้าที่ไม่ดีขาดประสิทธิภาพ ก็จะเลือกคนอื่นที่ดีกว่าในครั้งต่อไป ซึ่งการปกครองระบอบประชาธิปไตย ยึดหลักการสำคัญ ๖ ประการ คือ ๑) หลักอำนาจอธิปไตยเป็นของประชาชนและการมีส่วนร่วมในการปกครองของประชาชน หมายความว่า อำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศเป็นของปวงชน การปกครองต้องเป็นของประชาชน และเพื่อประชาชน ๒) หลักเสียงข้างมากแต่คุ้มครองเสียงข้างน้อย หมายความว่า การตัดสินใจนโยบายสำคัญยึดถือเสียงข้างมากของส่วนใหญ่เป็นหลัก แต่ทั้งนี้ก็เพื่อคุ้มครองสิทธิของเสียงข้างน้อย ๓) หลักการปกครองโดยกฎหมาย

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 10 เรื่อง “เอกบุรุษลันนา ครุบาบุคคลสำคัญของโลก” “Ekkaburut Lanna The Great Kruba; One of the World's” Great Personalities” วันที่ 2 มีนาคม 2567

หมายความว่า ประชาชนทุกคนต้องอาศัยกฎหมายเป็นเครื่องมือในการคุ้มครอง โดยที่ทุกคนได้รับความยุติธรรมภายใต้กฎหมายเดียวกัน ๔) หลักสิทธิและเสรีภาพ คือ ประชาชนได้รับการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ ๕) หลักความเท่าเทียมกัน ถือว่าประชาชนทุกคนมีความเท่าเทียมกันในทุกโอกาสไม่เลือกปฏิบัติไม่แบ่งแยกเพศผิวศาสนาชนชั้น เรียกว่าไม่ลำเอียงเลือกที่รักมักที่ชัง ๖) หลักเหตุผล คือ การฟังเหตุผลของกันและกัน เคารพความคิดเห็นของผู้อื่น

คำสำคัญ: ปัจจัย; การมีส่วนร่วม; การเมือง; พนักงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย

Abstract

Thailand has been ruled by a democratic system since 1932. That democratic system There will be complete democratic politics and government that will be universally accepted. that political participation of citizens is an extremely important element in a democracy; This is because politics and governance are democratic according to Abraham Lincoln's definition. The former president of the United States means government of the people, by the people and for the people, that is, government with the highest power belonging to the people because the people participate in governing the country

But in practice it is impossible for every citizen to act as their own ruler directly. Therefore, an agent system must be used. By allowing the people to elect representatives to act on their behalf with conditions for a period of 4 years at a time if they do not perform their duties well or are inefficient. will choose someone else who is better next time which democratic governance Adhering to 6 important principles: 1) The principle of sovereignty belonging to the people and participation in the government of the people, meaning that the highest power in governing the country belongs to the people. Governance must belong to the people. and for the people 2) The principle of the majority but protecting the minority means that important policy decisions are based on the majority vote of the majority. But this is to protect the rights of the minority. 3) The principle of government by law means that

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 10 เรื่อง “เอกบุรุษลันนา ครุบาบุคคลสำคัญของโลก”

“Ekkaburut Lanna The Great Kruba; One of the World's” Great Personalities” วันที่ 2 มีนาคม 2567

every citizen must rely on the law as a tool for protection. Where everyone receives justice under the same law. 4) Principle of rights and freedom, that is, people have their rights and freedom protected. 5) Principle of equality. It is considered that all citizens are equal in every opportunity, without discrimination, without gender, skin, religion, class. It is called being impartial and not favoritism or hatred. 6) The principle of reason is listening to each other's reasons. Respect other people's opinions

Keywords: factor; Participation; politics; employee Loei Provincial Administrative Organization

บทนำ

ประเทศไทยปกครองในระบบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีนายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี หรือที่เราเรียกว่ารัฐบาล เป็นผู้บริหารประเทศ มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ โดยแบ่งการปกครองเพื่อให้ประชาชนได้รับการเข้าถึงในการปกครองที่ใกล้ชิดมากที่สุด จึงมีการกระจายอำนาจการปกครองจากส่วนกลาง มาส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ในส่วนการปกครองส่วนท้องถิ่นเองก็ได้มีรูปแบบที่แตกต่างกันไปอีก นับตั้งแต่การปกครองส่วนท้องถิ่นของประเทศไทยได้เริ่มวิวัฒนาการมาตั้งแต่สมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระองค์ทรงมีพระราชดำริให้จัดตั้งสุขาภิบาล กรุงเทพมหานคร ในปี พ.ศ. 2440 จนกระทั่งปัจจุบัน รัฐบาลได้มอบอำนาจให้ท้องถิ่นปกครองตนเอง (Develution) ซึ่งเป็นกรรมวิธีของการกระจายอำนาจทางการเมืองการปกครอง (Decentoralization) ดังนั้น ระบบการปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ โดยสมัยนายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี แต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงการบริหารการปกครองท้องถิ่น ตามคำสั่งที่ 262/2535 เมื่อวันที่ 11 ธันวาคม 2535 เพื่อศึกษาระบบการบริหารการปกครองท้องถิ่นของไทยที่ดำเนินการอยู่ในทุกรูปแบบ หาแนวทางและข้อเสนอในการปรับปรุงโครงสร้างอำนาจหน้าที่ การคลังและงบประมาณ ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างรัฐบาล หน่วยงานราชการส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค กับหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นโดยกล่าวถึงองค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่นไว้ ดังนี้[8]

- 1) เป็นองค์กรที่มีฐานะเป็นนิติบุคคล และทบวงการเมือง

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 10 เรื่อง “เอกบุรุษลันนา ครุบาบุคคลสำคัญของโลก”
“Ekkaburut Lanna The Great Kruba; One of the World's” Great Personalities” วันที่ 2 มีนาคม 2567

2) มีสภาและผู้บริหารระดับท้องถิ่นที่มีที่มาจากการเลือกตั้งตามหลักการที่บัญญัติในกฎหมายรัฐธรรมนูญ

- 3) มีอิสระในการปกครองตนเอง
- 4) มีเขตการปกครองที่ชัดเจนและเหมาะสม
- 5) มีงบประมาณรายได้ที่เป็นของตนเองอย่างเพียงพอ
- 6) มีบุคลากรปฏิบัติงานของตนเอง
- 7) มีอำนาจท้องถิ่นที่เหมาะสมต่อการให้บริการ
- 8) มีอำนาจออกข้อบังคับเป็นกฎหมายของท้องถิ่นภายใต้ขอบเขตของกฎหมายแม่บท
- 9) มีความสัมพันธ์กับส่วนกลางในฐานะเป็นหน่วยงานระดับรองของรัฐอ้างอิง

รูปแบบการปกครองส่วนท้องถิ่น

สำหรับการปกครองท้องถิ่นของไทยในปัจจุบัน มี 2 รูปแบบด้วยกันคือ

1. รูปแบบการปกครองท้องถิ่นทั่วไป ได้แก่

- 1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) มีโครงสร้างการบริหาร คือ สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้กำกับดูแล
- 2) เทศบาล มีโครงสร้างการบริหาร คือ สภาเทศบาล และนายกเทศมนตรี โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้กำกับดูแล
- 3) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีโครงสร้างการบริหาร คือ สภาองค์การบริหารส่วนตำบล และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล โดยมีนายอำเภอเป็นผู้กำกับดูแล

2. รูปแบบการปกครองท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ซึ่งมีฐานะเป็นทบวงการเมือง และนิติบุคคล โดยในประเทศไทยมีอยู่ 2 แห่งคือ

- 1) กรุงเทพมหานคร มีโครงสร้างการบริหาร คือ ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร สภากรุงเทพมหานคร และสภาเขต
- 2) เมืองพัทยา มีโครงสร้างการบริหาร คือ สภาเมืองพัทยา นายกเมืองพัทยา

การปกครองท้องถิ่นของไทยในปัจจุบันมีหลายรูปแบบแตกต่างกันออกไปตามความเหมาะสมกับสภาพของแต่ละท้องถิ่น โดยในสภาวะการณ์ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ได้ทำให้ประชาชนมีความตื่นตัว และมีความรู้ความเข้าใจในการปกครองตนเองมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะการ

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 10 เรื่อง “เอกบุรุษลันนา ครุบาบุคคลสำคัญของโลก” “Ekkaburut Lanna The Great Kruba; One of the World's” Great Personalities” วันที่ 2 มีนาคม 2567

รับรู้ข่าวสารและการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ ประกอบกับการพัฒนาของประเทศได้ ทำให้ท้องถิ่นมีความเจริญขึ้นเป็นลำดับ จึงจำเป็นต้องปรับปรุงรูปแบบการปกครอง ท้องถิ่นไทยที่มีอยู่ในปัจจุบันให้เหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อให้หน่วยการปกครองท้องถิ่นสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนได้อย่างเต็มที่และมีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นและเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการปกครองตนเองให้มากที่สุด อันเป็นเป้าหมายสำคัญของการกระจายอำนาจการปกครอง แต่ทั้งนี้ การที่จะเปลี่ยนแปลงรูปแบบโครงสร้าง อำนาจหน้าที่ของหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบใดก็ตาม จำเป็นจะต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ตลอดจนขีดความสามารถทางด้านการบริหารบุคคล การเงิน และการคลังของท้องถิ่นเหล่านั้นประกอบกันด้วย

องค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานที่ตั้งจังหวัดเลย ตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ห่างจากกรุงเทพมหานคร ตามถนนสาย กรุงเทพฯ – ชัยภูมิ – เลย ประมาณ ๕๒๐ กม. มีเนื้อที่ทั้งสิ้น ๑๑,๔๒๔,๖๑๒ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๗,๑๔๐,๓๘๒ ไร่ ประมาณร้อยละ ๖.๗๗ ของพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

อาณาเขต ทิศเหนือ ติดต่อกับ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ทิศตะวันตก ติดต่อกับ เทือกเขาเพชรบูรณ์ อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ อำเภอนครไทย อำเภอชาติตระการ จังหวัดพิษณุโลก ทิศตะวันออก ติดต่อกับ อำเภอสังขม จังหวัดหนองคายอำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี อำเภอศรีบุญเรือง อำเภอสุวรรณคูหา อำเภอนากลาง และอำเภอนาวังจังหวัดหนองบัวลำภู ทิศใต้ ติดต่อกับ อำเภอน้ำหนาว จังหวัดเพชรบูรณ์ อำเภอภูผาม่าน อำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น ปัจจุบันตั้งอยู่ที่ ถนนจรดวิถี ต่าบลกุดป่อง อำเภอเมือง จังหวัดเลย (เวปไซ องค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย: สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน: 2567) เป็นอีกหนึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใกล้ชิดกับประชาชนและดูแลประชาชนทั้งจังหวัด ไม่ว่าจะเป็นการดูแลเรื่องของการสร้างพื้นฐาน ถนนหนทาง ในการสัญจรไปมาในเขตรับผิดชอบ เรื่องปัญหาภัยแล้งที่มีการบรรเทาความเดือดร้อนโดยการขุดบ่อบาดาลหรือขุดบ่อน้ำ คู คลอง ให้ประชาชนที่ประสบปัญหาเรื่องภัยแล้ง เพื่อเป็นการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น ควบคู่กันไปกับการจัดการและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 10 เรื่อง “เอกบุรุษลันนา ครุบาบุคคลสำคัญของโลก” “Ekkaburut Lanna The Great Kruba; One of the World's” Great Personalities” วันที่ 2 มีนาคม 2567
อย่างยั่งยืน ทั้งยังส่งเสริมการพัฒนาด้านศาสนา วัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับการท่องเที่ยวในจังหวัดเลยด้วย

การเลือกตั้งเป็นการเลือกสรรผู้แทนท้องถิ่นที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดให้เข้าไปทำหน้าที่ดูแลทุกข์สุขและให้บริการเบื้องต้นแก่ประชาชนรวมทั้งพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมการเมือง และระบบสาธารณูปโภคตลอดทั้งโครงสร้างพื้นฐานในท้องถิ่น ดังนั้น การปกครองในส่วนท้องถิ่นถือเป็นรากฐานของการปกครองในระบบประชาธิปไตยที่เกิดจากการกระจายอำนาจจากส่วนกลางไปสู่ท้องถิ่น [ณรงค์ สินสวัสดิ์, การเมืองการปกครองของไทย, (กรุงเทพมหานคร : แพร่พิทยา, ๒๕๕๐), หน้า ๔๐] เป็นการแบ่งเบาภาระของรัฐบาล ที่ส่วนกลางไม่สามารถดูแลประชาชนในหมู่บ้านได้อย่างทั่วถึง ดังนั้น หากประชาชนเลือกผู้แทนจากท้องถิ่นที่เป็นคนดี มีความรู้ความสามารถ มีจิตสำนึกมีคุณธรรมและมุ่งมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ในการแก้ปัญหาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นจะทำให้ประชาชนได้รับผลการพัฒนาโดยตรงมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นมีความเสมอภาคเท่าเทียมกันในทางตรงกันข้ามหากประชาชนเลือกผู้แทนที่มีความรู้ความสามารถน้อยขาดคุณธรรม และขาดจิตสำนึกที่ดีเข้าไปบริหารท้องถิ่นบุคคลเหล่านี้ก็จะทำทุกวิถีทางเพื่อให้ตนเองและพวกพ้องได้แสวงหาผลประโยชน์จากตำแหน่งและหน้าที่โดยไม่สนใจจะพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญก้าวหน้าผู้ได้รับผลกระทบโดยตรงก็คือประชาชนในท้องถิ่น เพราะบุคคลเหล่านั้นได้รับการเลือกตั้งเข้ามาก็เนื่องมาจากการทุจริตเลือกตั้งโดยเฉพาะใช้วิธีการซื้อเสียงเข้ามา ผู้สมัครที่คาดหวังจะได้รับการเลือกตั้งจะต้องต่อสู้และใช้ทุกวิถีทางที่จะทำให้ได้รับชัยชนะในสนามของการเลือกตั้งโดยใช้ “ปัจจัย ทุกอย่าง” เพื่อให้ได้รับการเลือกตั้ง “เงิน” จึงกลายเป็นสิ่งจำเป็นและเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้ ผู้สมัครได้รับชัยชนะจากการเลือกตั้ง

ปัจจัยสำคัญในการมีส่วนร่วมทางการเมือง

เงินถูกกำหนดให้เป็น “สื่อกลางของการแลกเปลี่ยน” ในแง่ทางเศรษฐกิจแต่หากพิจารณาในเรื่องของสัมพันธภาพทางสังคมเงิน คือ “สัญลักษณ์สำหรับการแข่งขัน” เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจเกียรติยศชื่อเสียงหรือความต้องการที่จะได้มาซึ่งอำนาจทางการเมือง[เสรี โกมลเปลิน, การใช้จ่ายเงินในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น, วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๑), หน้า ๔๑.] ดังนั้น เงินถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญทางทรัพยากรทางการเมืองที่สำคัญเพราะผู้สมัครที่มีเงินทุนจำนวนมากย่อมได้เปรียบในการเลือกตั้งและสามารถที่จะเผยแพร่กล

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 10 เรื่อง “เอกบุรุษลันนา ครุบาบุคคลสำคัญของโลก” “Ekkaburut Lanna The Great Kruba; One of the World's” Great Personalities” วันที่ 2 มีนาคม 2567

ยุทธต่างๆ ผ่านช่องทางการสื่อสารที่หลากหลายได้มากกว่าผู้สมัครที่มีเงินทุนที่ต่ำกว่าแน่นอน[Dahl, R. A, Modern Political Analysis, (New Jersey: Prentice-Hall, 1991), p. 116] ปัญหาการเมืองเป็นปัญหาใหญ่ที่สุดที่ทำให้ลายระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทยมาอย่างต่อเนื่องและยาวนานหลายปี เป็นปัญหาที่ยังหาทางออกที่ชัดเจนในการแก้ไขอย่างเป็นระบบไม่ได้และนับวันจะยิ่งฝังรากลึกเข้าไปสู่ระบบการเมืองจนกลายเป็นมะเร็งร้ายในระบบประชาธิปไตย

ดังนั้น ถึงแม้ในปัจจุบันนี้กฎหมายจะกำหนดบทบาทของประชาชนไว้อย่างชัดเจนแล้วก็ตามหาเชื่อว่าประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศจะเข้าใจอย่างถ่องแท้ในบทบาทของตนเองที่เขียนไว้ในรัฐธรรมนูญนั้นๆ ไม่ การเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจะมากหรือน้อยนั้น ย่อมสะท้อนถึงผู้นำประเทศ ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำชุมชนรวมถึงสถานศึกษาด้วยว่ายังขาดการให้ความรู้ทางการเมืองที่ถูกต้องให้กับประชาชน ส่วนผู้ที่เข้าไปเป็นตัวแทนประชาชนยังดำเนินแนวคิดในการผูกการเมืองติดกับทุนนิยม เอาวัตถุดิบของเพียงเล็กน้อยเพื่อแลกผลประโยชน์ของประชาชนทั้งชาติอยู่เช่นเดิม วิธีการที่สำคัญในการหาเสียงเลือกตั้งของนักการเมืองส่วนใหญ่ คือ การซื้อสิทธิ์ขายเสียง ซึ่งดูเหมือนจะเป็นวัฒนธรรมทางการเมืองของไทยไปแล้ว ไม่ว่าจะมีการเลือกตั้งครั้งใด ก็จะมีการซื้อเสียงกันเป็นประจำ ซึ่งวิเคราะห์การซื้อสิทธิ์ขายเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งจะเห็นได้อย่างชัดเจนก่อนการเลือกตั้งแทบทุกครั้งนั่นก็คือการซื้อเสียงจนกลายเป็นค่านิยมที่ผิดๆ ของประชาชนไปโดยปริยาย ซึ่งก่อนการเลือกตั้งมักจะได้ยินคำพูดที่ว่า “เงินไม่มา กาไม่เป็น” ซึ่งโดยทั่วไปไม่ว่าในกรุงเทพมหานครหรือต่างจังหวัด สิ่งเหล่านี้จะเป็นบทสรุปของประชาธิปไตยแบบไทยๆ หรือไม่ ไม่มีใครคาดการณ์ได้ ถึงอย่างไรทั้งปัจจัยด้านการศึกษา ด้านบทบาทของผู้นำ [บรรศักดิ์ อวรรณโณ และ ถวิลวดีบุริกุล, ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๔๘) หน้า ๑๑.] ทั้งปัจจัยด้านเงิน ย่อมไม่ใช่สิ่งชี้ขาดถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนน้อยหรือมากได้แต่ยังพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร ยังมีประเด็นด้านคุณสมบัติของผู้สมัคร ด้านนโยบายของผู้สมัคร ด้านผลประโยชน์หรือผลตอบแทนของผู้สมัคร ด้านความสัมพันธ์ส่วนตัวกับผู้สมัคร

สาเหตุหลักๆ มาจากระดับความรู้ความเข้าใจของประชาชนในเรื่องการเมืองและเรื่องผลประโยชน์ ระดับความรู้ความเข้าใจของประชาชนในชนบทที่มีการศึกษาน้อยและยากจนนี้ มองแต่ภาพผลประโยชน์เฉพาะหน้า ไม่ได้สนใจเกี่ยวกับผลประโยชน์ของประเทศ สนใจแต่ประโยชน์ของตัวเองไม่รู้ว่าหน้าที่เลือกนักการเมืองที่ซื้อเสียงนี้ จะเป็นการทำร้ายระบบประชาธิปไตยหรือทำลาย

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 10 เรื่อง “เอกบุรุษลันนา ครุบาบุคคลสำคัญของโลก” “Ekkaburut Lanna The Great Kruba; One of the World's” Great Personalities” วันที่ 2 มีนาคม 2567
ผลประโยชน์ของประเทศ โดยมองแต่ผลประโยชน์ที่นักการเมืองนำมาให้แต่ตัวเองเป็นหลัก โดยไม่
แยกแยะระหว่างคนดีกับคนไม่ดี สิ่งเหล่านี้จึงเป็นความอ่อนแอของระบบการเมืองของไทยที่มีมาจนถึง
ปัจจุบัน

ปัจจัยอย่างอื่นที่บางครั้งนักการเมืองอาจจะไม่ใช้เงินในการหาเสียงเลือกตั้ง แต่พื้นที่ท้องถิ่น
หรือชนบทจะมีการซื้อเสียงกันมากและมักจะไม่มีหลักฐานการเอาผิดทางกฎหมายได้ มีการจ่ายเงิน
ผ่านผู้มีอิทธิพลมีการวางแผนการใช้จ่ายเงินของผู้สมัครก่อนการเลือกตั้งประมาณ ๖๐ วัน ผู้สมัครใช้เงิน
โดยอาจจะใช้วิธีการแจกของบริจาคต่างๆ ให้แก่ กลุ่มอาชีพ โรงเรียน หรือวัด ส่วนในช่วงของการ
เลือกตั้งหาเสียงของผู้สมัครเมื่อชาวบ้านมีงานก็จะขอความช่วยเหลือจากผู้สมัคร เพื่อขอการสนับสนุน
อาหารเครื่องดื่มหากมีผู้ใหญ่บ้านหรือกำนันช่วยหาเสียงและเป็นหัวคะแนนให้จะทำให้ผู้สมัครนั้น
มีความเข้มแข็งและมักจะส่งผลต่อการเลือกตั้งมาก รวมทั้งการที่เจ้าหน้าที่ของรัฐที่มีความคุ้นเคยและ
เคยทำงานด้วยกันมาก่อนจะช่วยเหลือและประสานงานจากระดับของกรมมาลงท้องถิ่นทั้งการสร้างถนน
หนทาง สระน้ำ ฝายน้ำ ซึ่งเป็นการช่วยเหลือทางอ้อมและส่งผลต่อผู้สมัคร[Holman, C. B, The
end of Limit on Money in Politics: Soft Money, (Brennan: NewYork Press, 2000).] ปัจจัย
ในการซื้อเสียง ถือเป็นรูปแบบหนึ่งของการทุจริตหรือคอร์รัปชันที่หมายถึง การฉ้อราษฎร์บังหลวงหรือ
การโกงกิน เป็นการได้ผลประโยชน์ตอบแทนในวิถีทางที่ผิดด้วยความไม่เป็นธรรม ไม่ถูกศีลธรรม มโน
ธรรมและคุณธรรม[อานันท์ ปันยารชุน, แนวคิดการทุจริตคอร์รัปชันในสังคมไทย ,
วารสารวิชาการสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑
(มกราคม ๒๕๕๑) : ๑๑-๑๒.]

บทสรุป

จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นนั้น ล้วนเป็นปัญหาที่กระทบต่อภาพรวมของประเทศ สมควรที่
จะต้องมีการศึกษาถึงต้นเหตุของปัญหา เพื่อจะนำไปสู่กระบวนการแก้ไขปัญหายั่งยืนเป็นระบบ หาก
ปล่อยไว้นานวันเข้าจะทำให้ประเทศชาติไม่ก้าวไปข้างหน้า แต่จะเป็นการถอยหลังลงคลองปัญหาหลัก
ในการพัฒนาการปกครองในระบอบประชาธิปไตยนั้นนอกจากปัญหาในด้านโครงสร้างและสถาบันทาง
การเมืองแล้วยังมีอุปสรรคในด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนจนอาจกล่าวได้ว่า
ประชาธิปไตยของไทยนั้นล้มลุกคลุกคลานมาเกือบตลอด ๘๖ ปีเพื่อที่จะให้ได้มีระบอบประชาธิปไตยที่

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 10 เรื่อง “เอกบุรุษลันนา ครุบาบุคคลสำคัญของโลก” “Ekkaburut Lanna The Great Kruba; One of the World's” Great Personalities” วันที่ 2 มีนาคม 2567 สมบูรณ์นั้น ประชาชนจะต้องสนใจการเมือง ต้องติดตามข่าวสารความเคลื่อนไหวทางการเมือง และต้องมีความกระตือรือร้นที่จะมีบทบาทร่วมกันทางการเมือง ดังนั้นปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการเลือกตั้งทั่วไปของประชาชนและการมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นต่อประชาชนต่อการพัฒนาระบบประชาธิปไตยทั้งในปัจจุบันและอนาคต

อย่างไรก็ตามเป็นที่ยอมรับกันว่าการปกครองในระบอบประชาธิปไตยเป็นรูปแบบการปกครองที่ดีที่สุดเนื่องจากการเป็นการปกครองโดยถือว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของปวงชน การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นเป้าหมายสำคัญของการพัฒนาระบบการเมืองให้เป็นประชาธิปไตย เพราะการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นตัวชี้วัดที่สำคัญประการหนึ่งของระบอบประชาธิปไตย สังคมใดที่จะมีระดับความเป็นประชาธิปไตยสูงหรือต่ำพิจารณาได้จากการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน สังคมที่ประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองสูงย่อมมีระดับความเป็นประชาธิปไตยสูง ในทางตรงกันข้าม สังคมใดประชาชนมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองต่ำ แสดงว่าสังคมนั้นมีระดับความเป็นประชาธิปไตยต่ำ รัฐธรรมนูญฉบับต่างๆ ของไทยในอดีตที่ผ่านมาเปิดโอกาสให้ทุกคนที่มีอายุ ๑๘ ปี บริบูรณ์เป็นผู้มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนของตนเป็นต้น

อย่างไรก็ดีผู้นำหรือตัวแทนของประชาชน รวมถึงตัวประชาชนเองก็จะต้องตั้งสติคิดวิเคราะห์ถึงเหตุและผล ในการที่จะเข้ามาบริหารงาน หรือ ในการที่จะเลือกตัวบุคคลนั้นเป็นผู้นำที่จะนำพาความเจริญมาสู่เราในภายภาคหน้าไม่ว่าเลือกแล้วมีแต่จะนำพาให้เราถอยหลังหรือกลับไปสู่หลังตามเดิม อาจจะนำเอาหลักธรรมตามคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระพุทธเจ้าที่ทรงตรัสไว้เรื่อง หลักอปรินิยธรรม ๗ หลัก ที่ควรใช้ในชีวิตประจำวันมาใช้ร่วมด้วยก็ได้คือ ถือเป็นหลักธรรมประจำใจที่ช่วยให้มนุษย์ดำรงชีวิตได้อย่างสงบสุข ธรรมอันเป็นเหตุแห่งความไม่เสื่อม” หรือหมายความว่า “ไม่เป็นเหตุแห่งความหายนะ” ได้แก่

- ๑) การหมั่นประชุมกันเนืองนิตย์
- ๒) การพร้อมเพรียงกันประชุมและพร้อมเพรียงกันเลิกประชุม
- ๓) การไม่บัญญัติหรือลบล้างข้อบัญญัติตามอำเภอใจ
- ๔) การเคารพเชื่อฟัง ผู้นำปราชญ์ ผู้รู้ ผู้อาวุโส
- ๕) การให้เกียรติและเคารพสิทธิสตรี
- ๖) การรักษาวินัยธรรมประเพณี

รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 10 เรื่อง “เอกบุรุษลันนา ครุบาบุคคลสำคัญของโลก”
“Ekkaburut Lanna The Great Kruba; One of the World's” Great Personalities” วันที่ 2 มีนาคม 2567

๗) การอารักขา คຸ້ມครองโดยชอบธรรมแก่ผู้ทรงศีล ผู้ทรงธรรมบริสุทธิ์ เป็นต้น

องค์ความรู้ใหม่

การมีส่วนร่วมของกลุ่มประชาชน หรือขบวนการที่สมาชิกของชุมชนอีกจำนวนมาก ที่ยังไม่กล้าแสดงออกในสิทธิของตนที่มี เกี่ยวกับทางการเมือง แม้ว่าการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง การมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์การ เลือกตั้งทั่วไป รวมทั้งโฆษณา ปิดป้ายประกาศ ชักชวนผ่านสื่อต่าง ๆ เพื่อที่จะจะแนะนำให้ประชาชนได้ดำเนินกิจกรรมทางการเมือง ก็มีการประชาสัมพันธ์ทุกรูปแบบ อาจจะเป็นไปได้ว่าบางพื้นที่ที่คงยังเป็นพื้นที่ห่างไกลความเจริญยิ่งนัก ทั้งการเดินทาง ถนนหนทาง ไฟฟ้า การศึกษา หรืออื่น ๆ ทำให้การสนใจในการเมือง หรือ การออกไปการใช้สิทธิเลือกตั้ง หรือการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง การใช้สิทธิเลือกตั้ง การสมัครรับเลือกตั้ง การออกเสียง ประชามติการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง และกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งนั้น ประชาชน กลุ่มนี้จึงเข้าไม่ถึง แม้การเลือกตั้งผ่านมาแล้วประชาชนกลุ่มนี้ก็จะไม่มีข้อมูลที่จะการติดตามตรวจสอบ การเลือกตั้ง หรือการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับการรับฟังติดตาม ตรวจสอบการเลือกตั้ง การเฝ้าดูการนับคะแนนเลือกตั้ง การทำหน้าที่ของผู้ที่ได้รับเลือกตั้ง รวมทั้งการทำงานและพฤติกรรมของผู้ที่ได้รับเลือกตั้งเพื่อให้เกิดความโปร่งใส มีความเชื่อมั่น มีความเที่ยงธรรม สุจริต ตรวจสอบได้และให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกฝ่ายทั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งและผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ตรวจสอบและติดตามการทำงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

Jack C. Plano and Others, Political Science Dictionary (Illinois : The Dry Press, 1973), p.147 อ้างใน ประทาน คงฤทธิศึกษากร, การปกครองท้องถิ่น พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร : สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์, 2535) หน้า 6.

ชูวงศ์ ฉายะบุตร, การปกครองท้องถิ่นไทย พิมพ์ครั้งที่ 3 (กรุงเทพมหานคร : บริษัทพินเนต พรินต์ติ้ง เซ็นเตอร์ จำกัด, 2539), หน้า 28.

ชูศักดิ์ เทียงตรง, การบริหารการปกครองท้องถิ่นของไทย, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย ธรรมศาสตร์, 2518), หน้า 6-7.

ชูวงศ์ ฉายะบุตร, การปกครองท้องถิ่นไทย, หน้า 29., 32. ,30.

ประทาน คงฤทธิศึกษากร, การปกครองท้องถิ่น, หน้า 122-127. ,138.

- รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ (Proceedings) ครั้งที่ 10 เรื่อง “เอกบุรุษลันนา ครุบาบุคคลสำคัญของโลก”
 “Ekkaburut Lanna The Great Kruba; One of the World's” Great Personalities” วันที่ 2 มีนาคม 2567
 [วิชชา ไชยสาร, การมีส่วนร่วมในทางการเมืองกับการเมืองภาคประชาชน, (กรุงเทพมหานคร : รัฐสภาสาร, ๒๕๕๕), หน้า ๔๔]
- [ประภัศร ทองยิณดี, “ประชาธิปไตย : แนวคิดและหลักการเบื้องต้น”, วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย, ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๓ (กันยายน-ธันวาคม ๒๕๕๘): ๑๑-๑๒.]
- [จักษ์พันธ์ชูเพชร, การเมืองการปกครองไทย จากยุคสุโขทัยสู่สมัยทักษิณ”, พิมพ์ครั้งที่ ๕, (กรุงเทพมหานคร : พันซ์กรุฟ, ๒๕๕๙).]
- (เว็บไซต์องค์การบริหารส่วนจังหวัดเลย: สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน: 2567)
- [ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์, การเมืองการปกครองของไทย, (กรุงเทพมหานคร : แพร่พิทยา, ๒๕๕๐), หน้า ๔๐]
- [เสรี โกมลเปลิน, การใช้จ่ายเงินในการเลือกตั้งระดับท้องถิ่น, วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๕๑), หน้า ๔๑.]
- [Dahl, R. A, Modern Political Analysis, (New Jersey: Prentice-Hall, 1991), p. 116]
- [บวรศักดิ์ อุวรรณโณ และ ถวิลวดี บุรีกุล, ประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๕๘) หน้า ๑๑.]
- [Holman, C. B, The end of Limit on Money in Politics: Soft Money, (Brennan: NewYork Press, 2000).]
- [อานันท์ ปันยารชุน, แนวคิดการทุจริตคอร์รัปชันในสังคมไทย, วารสารวิชาการสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ, ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๑ (มกราคม ๒๕๕๑) : ๑๑-๑๒.]